Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 36 – ДПК

Днес, 07.07.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев
Заместник-председател: Маргарита Николова
Заместник-председател: Силвия Кърдрева
Член: Даниела Въткова-Милушева
Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, с вх. № 04-05-33/24.06.2026 г. по описа на Сметната палата, без предложения по отношение на корупционния риск.

Предвидените промените целят да преодолеят установени процесуални пречки и забавяния, които в момента възпрепятстват разглеждането на наказателните дела в разумен срок, като пренасочват фокуса от формалното връщане на делата към тяхното решаване по същество.

Със законопроекта се опростява процедурата за отстраняване на очевидни фактически грешки в обвинителния акт, без той да бъде връщан в досъдебна фаза. Такива грешки са например объркано име на подсъдимия, грешка в ЕГН или цифровото изражение на правната квалификация, когато тя е от техническо естество.

Въвежда се възможността отстраняването на очевидни фактически грешки да може да бъде направено устно от прокурора в самото разпоредително заседание или в съдебното заседание на първа инстанция, без да се налага делото да се връща за изготвяне на нов обвинителен акт.

Предлага се непълните, неясни или противоречиви мотиви на присъда на първоинстанционен съд да не са основание за отмяна и връщане на делото. Вместо това е възприет подход, който цели да прекрати практиката за многократно връщане на дела между инстанциите, а именно - въззивният съд сам да отстрани пропуските и да реши делото по същество.

Законопроектът въвежда ново основание за искане за ускоряване на производството в съдебната фаза, когато в разумния срок за разглеждане на делото съдът не извършва процесуални действия без уважителна причина.

Предлага се преценката за забавяне да обхваща по-широк кръг действия, като например – забавяне при насрочване на делото, призоваване на участниците в съдебното производство, изготвяне на мотивите и др.

Проектът въвежда електронното връчване на призовки и книжа и в досъдебното производство – възможност, която до момента съществува основно в съдебната фаза.

Законодателните промени предвиждат да се отнемат в полза на държавата веществени доказателства, за които е разпоредено връщането им, когато правоимащите лица не са намерени на посочения от тях адрес в едногодишен срок или те самите не са ги потърсили в едногодишен срок от уведомяването им, както и при писмено деклариран отказ от тяхна страна.

Предлага се когато наследниците на пострадалия не могат да бъдат намерени в разумен срок, да бъде публикувано съобщение в общината, района или кметството по последния им известен адрес и в „Държавен вестник“, а след изтичане на 14-дневен срок от публикуването, да се счита, че процедурата по информиране и разясняване е надлежно изпълнена.

Законопроектът предвижда съдът да връща делото на прокурора само в ограничени случаи – когато новите фактически положения изключват приложението на чл. 78а от НК – освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание. Ако те сочат на същото, еднакво или по-леко наказуемо престъпление, съдът с решението ще може да приложи новата правна квалификация, вместо да връща делото на прокурора.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 46, т. 2, предл. първо и чл. 48, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, във връзка с § 3, ал. 4, и § 16, т. 4, б. „б“ и т. 14 от

Преходните и заключителни разпоредби на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, с изх. № 04-00-18/24.06.2026 г. по описа на Министерство на правосъдието, без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: ……..……п……./Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п……..……..……..... /Мария Илиева/